

ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ В РОЗПОВСЮДЖЕННІ ТА ПОШИРЕННІ ЕКСТРЕМІСТСЬКОЇ ІДЕОЛОГІЇ

Гелемей Мікола Олегович, ад'юнкт. кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ

Проблема екстремізму, а саме поширення ідей, відмінних від усталених правових та інших норм соціальної поведінки, які ґрунтуються на соціальній, расовій, національній, етнічній, мовній чи релігійній нетерпимості, ворожнечі та ненависті, знеціненні людського життя або ж спрямовани на останнє, є проблемою усього світу.

Стан та динаміка злочинності свідчать про зростання негативних процесів в молодіжному середовищі. Рівень злочинності молоді, якщо мати на увазі її реальні масштаби, в середньому, за оцінками фахівців, в декілька разів вище, ніж показники зареєстрованої злочинності. Отже, соціальна значущість, міра суспільної небезпеки злочинності підлітків набагато вища, ніж про це можна судити по цифрах статистичних даних. Це дає підставу констатувати той факт, що в Україні зараз має місце досить сильна концентрація криміногенних факторів, що відкриває дорогу до переходу на високий ступінь криміналізації суспільства. Економічна та соціальна кризи спричиняють зростання рівня злочинності та правопорушень, а також виникнення нових, ще не визначених законодавством України їх видів.

На сьогодні Інтернет - один з найефективніших способів комунікації. Всесвітня мережа сприяє консолідації різних груп людей і надає величезні можливості для поширення інформації. Ці можливості, однак, можуть бути використані у різних цілях. В тому числі із метою обмеження прав і свобод людини, пропаганди насильства і залучення користувачів, перш за все молоді, до радикальних угруповань.

Однією з ключових особливостей Інтернет є свобода слова. Мережа надає доступ до багатьох різних, і раніше важкодоступних, ресурсів, - зміст яких, проте, як правило, ніким не контролюється, або контроль яких є ускладненим. Загалом питання контролю контенту є досить контроверсійним і у різних країнах до цього ставляться по-різному. Наприклад, європейський підхід пропонує вирішення проблеми hate speech законодавчими методами. В той же час перша поправка до Конституції США гарантує свободу слова усім, - і це означає, що провайдер Інтернет - послуг не може бути притягнутий до правової відповідальності, якщо розміщений контент не містить безпосередні заклики до насильства[1, с.221].

Одним із негативних явищ, які набули поширення в Мережі, є феномен кіберненависті (cyberhate). Відповідно до Європейської конвенції «Про злочини у кіберпросторі», під кіберненавистю розуміють поширення або надання доступу до матеріалів расистського чи ксенофобського змісту шляхом комп'ютерних систем.

В контексті боротьби із поширенням ненависті у Мережі слід відзначити, що жорстке регулювання контенту та обмеження свободи може спонукати користувачів до прихильності до авторів заборонених закликів. В той же час питання необхідності реагування на екстремістські матеріали у Інтернеті та покарання за злочини, що стимулюються цими матеріалами, є досить нагальним. Особливо це актуально у країнах із нетривалою ліберальною традицією, до числа яких відноситься і Україна, де правоохоронці надають перевагу репресивним методам боротьби із подібними явищами та злочинами, що ними спричинені.

Молодь складає чималу частку аудиторії у Мережі. Саме вона стає жертвою пропаганди екстремізму і, як наслідок, виконавцем злочинів на ґрунті ненависті. Чимало ресурсів, особливо соціальні мережі, акумулюють значну кількість відвідувачів і можуть виступати в якості інструментів трансляції кіберненависті. Дискусії на форумах та в коментарях до записів можуть провокувати відвідувачів до активних дій. У нашому випадку мова як про прихильників правого екстремізму, так і про їх радикальних опонентів - так званий рух антифа. Інформація та обговорення у Інтернеті можуть спричиняти агресію у реальному житті, що виливається у напади ультра правих на іноземців, представників меншин, правозахисників та антифашистів. При цьому слід зазначити, що сутички між антифа і нацистами можуть мати фатальні наслідки для обох сторін.

Цілком очевидно, що Інтернет не є причиною цих жертв, проте він, як правило, виступає в якості вагомого стимулятора до радикальних дій. На ресурсах різноманітних радикальних угруповань розміщуються інструкції щодо стегнення, нападів, створення вибухових речовин, поведження на допитах тощо.

Отже, як бачимо, Інтернет створює перед сучасним суспільством нові виклики, реакція на які в Україні або відсутня, або ж потребує суттєвих доопрацювань.

Список використаних джерел:

1. Язык вражды против общества // А.Денисова. Cyber h8 – ответный удар. – 311 с.

ПРО ЗМІСТ ГРОМАДСЬКОГО ВПЛИВУ НА СТАН ПРОТИДІЇ РЕЦИДИВНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ ОСІБ, ЗВІЛЬНЕНИХ УМОВНО-ДОСТРОКОВО ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ

Громов Олександр Борисович, здобувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ

Громадський контроль за умовно-достроково звільненими від відбування покарання протягом невідбутої його частини — це діяльність громадян, які об'єдналися у громадські та інші неприбуткові організації, для здійснення контролю за поведінкою осіб, умовно-достроково звільнених від відбування покарання [1, с. 472-473]. Задачею громадського контролю за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання, є забезпечення належної реалізації правообмежень, що випливають з наявності судимості, закріплення результатів виправлення і ресоціалізації, дотримання цими особами встановленого в суспільстві правопорядку, недопущення вчинення ними повторних злочинів. При цьому, здійснення громадського контролю повинно бути: законним, що передбачає точне і чітке дотримання суб'єктами й учасниками діяльності по виконанню покарань Конституції України, інших законів, прийнятих на її основі, крім того, відомчих нормативних актів, що регулюють порядок виконання й умови відбування покарання, правове положення засуджених та персоналу; об'єктивним, що виражається в наданні контролерами за результатами контрольної діяльності достовірної (такої, що максимально відповідає об'єктивній істині) інформації; систематичним, тобто проведення контролю за певною схемою і постійно.

Як свідчить практика, встановлення громадського контролю (як і будь-якого контролю взагалі) неминуче зачіпає суб'єктивні права осіб, щодо яких він встановлюється, та у певному обсязі обмежує їх особисту свободу. Так, наприклад, у необхідних випадках громадські організації чи трудові колективи можуть вимагати від звільнених звіту про поведінку в побуті та дотримання трудової дисципліни [2, с. 726-727]. Обмеження особистої свободи, як і застосування заходів державного та громадського примусу у випадку неналежного виконання звільненим своїх обов'язків, базуються на законі. Тому суворе дотримання законності, охорона прав, свобод і законних інтересів особи, що перебуває у сфері даної форми контролю, з боку уповноважених на це громадських організацій має важливе значення. Закон передбачає необхідність наявності наступних підстав для здійснення громадського контролю: а) факт засудження особи до певного строкового покарання в результаті вступу вироку в законну силу; б) факт умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Як відомо, з моменту вступу обвинувального вироку в законну силу особа вважається судимою до закінчення встановленого законом строку або винесення судом постанови про її зняття. Іншими словами, загальні підстави для здійснення контролю за поведінкою звільненого базуються на судимості. Однак наявність судимості само по собі ще не створює підстав для обмеження суб'єктивних прав особи, контролю за нею. Воно породжує загальноправові наслідки для звільненого від покарання лише у тому випадку, коли це прямо вказано в законі. Безпосередні правові підстави громадського контролю за звільненим залежать від факту звільнення його умовно-достроково від відбування покарання [3, с. 578-579].

Ініціатива у встановленні громадського контролю може виходити як від органів місцевого самоврядування, спостережних комісій, так і безпосередньо від трудових колективів та громадських організацій. Закон не наводить чіткого